

Posudek oponentky diplomové práce

Bc. Michaela Babišová: Univerzita za dob klimatické krize. Praha 2022: FHS UK, 150 s.

Studentka Michaela Babišová se rozhodla zkoumat velmi aktuální téma klimatické krize. Za svůj výzkumný prostor si zvolila prostředí Univerzity Karlovy (potažmo také zvolila univerzitu jako výzkumného aktéra) a sama popisuje záměr své práce takto: *práce se věnuje procesu etablování agendy udržitelnosti v institucionálním kontextu Univerzity Karlovy v době klimatické krize* (str. 5). Oceňuji autorčin krok zkoumat akademickou oblast v návaznosti na velmi dynamický diskurz klimatických změn.

Autorka pracuje v rámci paradigmatu tzv. post-normální vědy a reflektuje svoji zaujatou pozici v rámci badatelského tématu, patří k studentským aktivistům a aktivistkám hnutí Univerzity za klima, které se podílí a podílelo na organizování klimatických stávek, protestů a dalších akcí.

V teoretické části práce autorka diskutuje sociální hnutí a environmentální hnutí, jako teoretické pozadí pro svou badatelskou práci. Oceňuji bohatou práci s literaturou, jak tuzemskou, tak i zahraniční, aktuální i klasickou, která nespočívá jen v pouhém citování a tzv. přepisování pasáží a odstavců, ale je vedena jako zralá a vědomá diskuze zkoumané problematiky. Práce je díky tomu velmi čtivá a zajímavá, což se u teoretických pasáží nestává často. Zároveň je to velmi dobrá přehledová stať pro výzkumy zabývající se environmentálním aktivizmem v době tzv. klimatické krize.

Metodologická část práce je založena na kvalitativním výzkumu. Přístup, který si autorka zvolila na zkoumání sledovaného problému, je metoda analýzy aktérů, skrze kterou se autorka snaží dostat k hlubšímu porozumění a k rekonstrukci okupační stávky za klima, která proběhla na Karlově univerzitě, a také dalším vyjednávacím procesům. Autorka strávila v terénu poměrně dost času a povedlo se jí sebrat dostatečné množství dat. V podstatě můžeme hovořit o etnografickém výzkumu. V metodologické části práce se nachází také text věnovaný reflexivitě ve výzkumném procesu, kde autorka velmi důsledně a detailně analyzuje jak prostředí výzkumů a možná omezení, tak i svou vlastní dvojroli.

Vizuální data má autorka v práci pouze jako ilustrační materiál. Zdá se, že by si také zasloužila analytickou a badatelskou pozornost. A to proto, že jsou to často hlavní způsoby komunikace mezi aktéry a lídry hnutí a akademickou veřejností.

Práce rozšiřuje dosavadní chápání environmentálních hnutí v Česku a ukazuje na novou dimenzi a nové aktéry působící v rámci environmentálních vyjednávání. Zároveň jsou sebrané poznatky umístěny v širším mezinárodním kontextu post-normálních přístupů v sociálních vědách. Práce má zároveň praktický přínos – etabluje metodiku zkoumání dynamického vyjednávajícího procesu stávky skrze analýzu jejích klíčových aktérů. Vývoj událostí a diskurzu kolem hnutí Univerzity za klima by měl pokračovat v návaznosti na autorčina zjištění. Situace nabízí unikátní možnost nahlédnutí na dění „in making“, což pro porozumění sociálním procesům kolektivního vyjednávání v krizových situacích (Ulrich Beck) může být přínosným směrem. Navíc, prozatím málokdy byla v českém prostředí jako jeden z hlavních aktérů analýzy zvolena akademická veřejná instituce.

Pokud jde o teoretická zobecnění v závěru práce, chybí mi větší srovnání s literaturou uvedenou v teoretické části. Uvítala bych větší zasazení zkoumaných výsledků do kontextu představených teorií a zahraničních přístupů. Čím se situace na Univerzitě Karlově od nich liší? Je v něčem český akademický a institucionální kontext výjimečný?

V práci autorka pracuje většinou s daty, která jsou neanonymizovaná, což není běžné pro společenskovědní výzkum. Jaký přístup si autorka zvolila, pokud jde o anonymizaci svých dat? Bylo to předmětem jednání s aktéry výzkumu?

Formálně je práce napsaná dobře a splňuje veškeré požadavky pro kvalifikační práci. Odkazový aparát a odborný jazyk autorka používá cílevědomě a podle pravidel akademické práce. Na práci oceňuji velmi dobrý jazyk.

Diplomovou práci studentky Bc. Michaely Babišové považuji za kvalitně zpracovanou, zajímavou a řešící velmi aktuální společenské téma, takže ji doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně (17 bodů).

Praha, 7. 2. 2022

Ludmila M. Władyniak, M.A., Ph.D.